

KURJER

Cena ogłoszeń na 1 str. za wiersz milimetry 20, na 4-ej stronie za wiersz milimetry 10 groszy. Komunikaty (ogłoszenia tekstowe) za wiersz milimetry 30 groszy. Układ ogłoszeń na 1-ej str. 4-o łamowy, na 4-ej str. 6-cio łamowy. Terminy druku mogą być przez administrację zmieniane dowolnie. Prenumerata miesięczna 3 złote.

Redakcja i Administracja: Wilno, ul. WILEŃSKA
№ 15, I piętro. Czynna od godz. 9 do 3 popoł.

WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY
Wychodzi codziennie prócz dni poświęconych

TELEGRAMY.

Co p. Mac Donnel wymyślił.

GDAŃSK. Dzisiaj lub jutro, według krążących pogłosek w sferach politycznych, ma tu nadejść tekst pisma Mac Donnella, wystosowanego do Ligi Narodów. Tekst ten będzie opublikowany w prasie.

Zamiast Trockiego — Frunze.

BERLIN. 23 stycznia. Z Moskwy donoszą, że przewodniczącym rewolucyjnej rady wojennej (Rewwojen-sowietu) został mianowany Frunze.

Front antysowiecki.

LONDYN. „Daily News” donosi, że nie ulega wątpliwości, że prowadzona jest obecnie w Europie akcja w celu stworzenia jednolitego frontu antysowieckiego. Bawiąca obecnie w Londynie misja rumuńska przyje-chała tam w związku z tym planem. Rumunja nie może nawiązać stosunków z sowietami, stoją temu na przeszkodzie pretensje Rosji do Besarabji.

Treść traktatu japońsko-sowieckiego.

MOSKWA. 23 stycznia. 20 stycznia o północy został podpisany w Pekinie traktat japońsko-sowiecki.

W imieniu Sowietów podpisał układ Karachan, w imieniu Japonji — Ioschizowa.

Wytyczne tego traktatu są następujące: oba państwa w najbliższej przyszłości muszą pertraktować w sprawie traktatu handlowego, oparte-go na zasadach największego uprzywilejowania, wolności komunikacji i uznania prawa prywatnej własności dla cudzoziemców.

W sprawie propagandy Rosja Sowiecka i Japonja obowiązują się wstrzymać swych urzędników od wszelkich wrogich wystąpień, mogących naruszyć ustrój społeczny obu państw.

Rząd sowiecki udziela obywatelom japońskim obszernych koncesji na eksploatację źródeł naftowych, szczególnie na Sachalinie.

Posel sowiecki w Pekinie Karachan wyraził głębokie ubolewanie z powodu pogromu japończyków w Mikołajewsku w r. 1920.

Ghandi i bolszewicy.

MOSKWA. Przywódca ruchu niepodległościowego w Indiach Wsch. Ghandi otrzymał od rządu sowieckiego zaproszenie, przyjazdu do Rosji, celem zebrania danych, mogących być pożytecznymi dla propagandy bolszewickiej w Azji.

Ghandi oświadczył za pośred-

nictwem prasy berlińskiej, że nie ma najmniejszego zamiaru wyjazdu do Rosji. Zdaniem jego, prace które prowadzi w Indiach są jeszcze w stadium eksperymentów i wszelkie awantury zagraniczne są przedwczesne.

Gość angielski w Estonji.

TALIN. Przybył tu wczoraj wiceprzewodniczący parlamentu angiel-

skiego Hoppe, który w dniu dzisiejszym odjeżdża do Warszawy.

Nowy dowódca armji reńskiej.

Generał Nollin został mianowany dowódcą armji nadreńskiej na

miejsce generała Mordacqą.

Rządy teroru w Chorwacji.

ZAGRZEB. Wczoraj przed południem sąd tutejszy uchwalił wypuścić na wolność cały szereg posłów chorwackich, którzy zostali bezpodstawnie aresztowani na rozkaz centralistów serbskich z Białogrodu. O godzinie jedenastej, po ogłoszeniu uchwały trybunału, posłowie zostali uwolnieni.

Przed więzieniem oczekiwały tłumy chorwatów, które urządziły pochłom entuzjastyczną owację, już wczoraj bowiem było wiadomo, że rząd zamierza pogwałcić niezawisłość

sądów i uwiezić uwolnionych na nowo.

Policja zmobilizowana w tym celu, oczekiwała przed więzieniem, aby nie dopuścić do manifestacji i posłów aresztować. Gdy ci się ukazali i rozległy się pierwsze okrzyki, policja rzuciła się w tłum i zaczęła rąbać na wszystkie strony. Rozlegały się krzyki i jęki poranionych. Policja dotarła do posłów i szarpnęła ich, zaprowadziła z powrotem do więzienia. W mieście nieopisane wzburzenie.

Włochy nie wpuszczają Zyty na Węgry.

RZYM. „Giornale d'Italia” omawia stosunki, panujące na Węgrzech i pogłoski o osiedleniu się tam cesarskiej Zyty; nadmieniam, że Wło-

chy nie zgodzą się nigdy na to, aby Habsburgowie powrócili na tron węgierski.

Ostatnie wiadomości.

(Telefonom z Warszawy od własnego korespondenta).

Z Koła posłów Ziem Wschodnich.

Na posiedzeniu koła posłów ziem wschodnich z Wyzwolenia pod przewodnictwem posła Kościłkowskiego przyjęto cały szereg wniosków dotyczących odbudowy, m. in. żądanie by wojsko, policja i inne jednostki administracyjne, posiadające konie pośpieszyły z pomocą ludności przy przewożeniu materiału budowlanego.

W sprawie odbudowy województw wschodnich.

Wczoraj wieczorem w Prezydjum Rady Ministrów pod przewodnictwem wicepremiera Thugutta i przy udziale przedstawicieli klubów poselskich, min. Robót Publicznych i przedstawicieli zainteresowanych ministerstw odbyła się konferencja w sprawie odbudowy województw wschodnich. Akcja odbudowy ma być przy wydatnej pomocy państwa bardzo przyśpieszona.

Sprawa gdańska w komisji spraw zagranicznych.

W sejmowej komisji spraw zagranicznych komisarz generalny Strasburger omawiał dziś sprawę gdańską, a min. Skrzyński ma przedstawić sytuację międzynarodową.

Witos chce nowych koncesji.

Klub sejmowy Piasta postanowił m. in., że odpowiedzialność za rząd i jego działalność oraz za dezorganizację administracji i życia gospodarczego pozostawia zainteresowanym stronnictwom a sobie zostawia wolną rękę i przeciwstawił się tym poczynaniom rządu, które uważa za szkodliwe dla interesów państwa i ludu.

Powrót do żłobu.

Posłowie Łaskuta i Posadzki ze Zw. Chłopskiego zgłosili swój powrót do „Piasta”.

W sprawie nadużyć podatkowych na G. Śląsku.

W sejmowej komisji budżetowej wybrano podkomisję złożoną z 5 osób w sprawie zbadania nadużyć podatkowych na G. Śląsku.

Votum zaufania dla Luthera.

Parlament niemiecki uchwalił votum zaufania rządowi Luthera 246 głosami przeciw 160, przy 39 wstrzymujących się.

Nacjonałści pruscy przy pracy.

BERLIN. Sejm pruski był wczoraj widownią skandalu. Jeden z nacjonalistów zarzucił premierowi Braunowi, że w swojej ostatniej mowie przypisuje Niemcom winę wojny, mimo, iż Rzesza niemiecka temu zaprzecza. Na ławach nacjonalistów rozległy się okrzyki: „Hańbal Zdrajca!” Braun potwierdził swoje poprzednie przemówienie, oświadczył, że te same czynniki, które stały się powodem rewolucji w 1918 r. — zawikłły Niemcy w wojnę. Na sali powstał nieopisany tumult, nacjonałści opuścili salę. Głosowanie nad votum zaufania dla rządu odłożono.

Grabią i w Niemczech.

21 stycznia wieczorem został ograbiony przez bandytów pociąg osobowy na linii Magdeburg—Erfurt. Bandytów dotychczas nie wysłędzono.

Sprostowanie.

We wczorajszym telefonogramie z Warszawy wkraśl się przykry błąd, spowodowany ciągiem przerywaniem rozmowy na stacji telefonicznej oraz brakami w aparacie telefonicznym. Mianowicie w notatce o posiedzeniu komisji regulaminowej w sprawie niewłaściwego wystąpienia władz prokuratorskich winien brzmieć końcowy ustęp: „w sprawie pułk. Garnczarskiego, a nie jak mylnie podano „gen. Berbeckiego”. Redakcja wyraża ubolewanie z powodu przypadkowego przekreślenia nazwisk.

P. Czarneckis o konferencji bałtyckiej.

Bezpośrednio po zakończeniu konferencji w Helsingforsie, zwrócił się jeden z dziennikarzy ryskich do litewskiego ministra spraw zagranicznych Czarneckisa, z prośbą o sprecyzowanie swych poglądów na kwestje poruszone w Helsingforsie.

Litewski minister oświadczył:

„Na konferencję helsińską zapraszamy się, jako na kolejną naradę ministrów spraw zagranicznych Łotwy, Estonji, Finlandji i Polski. Konkretnych rezultatów od konferencji tej nie oczekujemy. Uważam osobiście konferencję w Helsingforsie za wymianę osobistych poglądów między zainteresowanymi ministrami.

Istnieje mniemanie w pewnych kołach sąsiadujących z nami państw, jakoby rząd litewski nie brał udziału w naradach powyższych czterech państw pod wpływem presji politycznej Rosji Sowieckiej lub Niemiec.

Przypuszczenie takie jest bezpodstawne.

Stanowisko rządu litewskiego w sprawie wzięcia udziału w tych konferencjach bałtyckich, w których uczestniczy Polska, określa się konfliktem z Polską.

W stosunkach naszych z Polską nic się nie zmieniło. Nasz punkt widzenia na tę sprawę jest zupełnie jasny. Zajmujemy stanowisko dotychczasowe.

Nie widzę możliwości rozstrzygnięcia litewsko-polskiego konfliktu, bez definitywnego załatwienia na naszą korzyść kwestji wileńskiej.

Mówiąc o niebezpieczeństwie bol-

szewickiem p. Czarneckis stwierdza, że:

„dla Litwy niebezpieczeństwo bolszewickie nie istnieje, jeśli się odrzuci wszelką interwencję z zewnątrz.

Państwo nasze jest krajem nawskroś rolniczym, krajem drobnych właścicieli ziemskich, dlatego też propaganda komunistyczna nie ma i nie może mieć podatnego gruntu. Bezsprzecznie, wypadki w Rewlu, dały bodźca naszym organom bezpieczeństwa do intensywniejszego czuwania i energicznego tropienia konspiracyjnej roboty partji komunistycznej.

Na zakończenie zapewnił p. Czarneckis dziennikarza łotewskiego o dobrych stosunkach między Litwą a Łotwą, dodając, że zamierzone zawarcie traktatu handlowego przyczyni się do przyjacielskiego przymierza między obu państwami.

z.

Teatr Polski

Dziś

Wielka Księżna i chłopiec hotelowy
satyra Savolra.

Początek o g. 8-ej wiecz.

W niedzielę 25 stycznia o g. 4 ppol.
p przedstawienie szkolne po cenach
najniższych

Radcy pana radcy.
komedia Baluckiego.

W poniedziałek 26 stycznia

Premjera

Pan naczelnik, to ja
farsa Monsye'a.

Wiadomości polityczne.

Osemka podporządkowuje prezydenta Rzeczypospolitej Radzie Ministrów.

Na wczorajszym posiedzeniu Komisji Wojskowej, z właściwą sobie megalomanią p. poseł Stefan Dąbrowski odczytał w dalszym ciągu swe filozoficzne wywody, dotyczące wojny wszechświatowej, upiększając je niskimi ukłonami służalczego zachwytu w kierunku francuskich wojskowych. Duświadczenia wojny polskiej dla p. Dąbrowskiego nie istnieją. Bo wszak wojna polska według niego była bez większego znaczenia. Polskę otrzymaliśmy w podarunku od wielkich tego świata przez traktat Wersalski. Na zakończenie prof. Dąbrowski przedstawił schemat najwyższych władz państwa, w którym Rada Obrony państwa, której, jak wiadomo, przewodniczącym ma być prezydent Rzplitej, podporządkował się Radzie Ministrów. Organ wykonawczy R. O. P. jej sekretarjat generalny został również podporządkowany bezpośrednio

Radzie Ministrów. Chaotyczny i wywracający do góry nogami dotychczasowe projekty, schemat ten musiał się spotkać z dużo znaczącymi uśmiechami nie tylko lewicowych członków komisji wojskowej, ale i obecnych na tym posiedzeniu ministra wojny gen. Sikorskiego i gen. Zająca.

Jedynie panowie Rabski, Żałuska, Zamorski, Sadzewicz i inni posłowie ósemki słuchali z zachwytem wywodów p. posła Stefana Dąbrowskiego, którego wiadomości i praktyka w strategii, taktyki i organizacji wojskowej pochodzą ze studjów weterynaryj, której jest czynnym profesorem.

Prezes Rady ministrów, p. Grabski, przy premjera. Jął dzisiaj prezesa klubu P. P. S., który zażnamoził premjera ze stanowiskiem klubu w aktualnych sprawach, a w szczególności w sprawie organizacji naczelnych władz wojskowych.

Exposé Pana Ministra Skarbu.

Exposé p. ministra skarbu wypowiedziane w komisji skarbowo-budżetowej d. 19 b. m. dotyczy w pierwszej części gospodarki państwowej w roku 1924 i w drugiej części budżetu na rok 1925.

W sprawie dochodów i rozchodów państwa podług komunikatu

	przychód	rozchód	niedobór	remanent
w kwartale I	242 mil. zł.	354 mil. zł.	112 mil. zł.	—
" II	339 " "	374 " "	35 " "	—
" III	355 " "	441 " "	86 " "	—
" IV	518 " "	429 " "	— " "	26 mil. zł.
razem	1454 mil. zł.	1661 mil. zł.	233 mil. zł.	26 mil. zł.
mniej	—	1454 " "	26 " "	26 mil. zł.
niedobór	—	207 mil. zł.	207 mil. zł.	—

Cyfrы przytoczone przez p. ministra w pierwszej części exposé zawierają pewne niedomówienia, które należałoby jaknajprędzej wyjaśnić ze względu na powagę sprawy i prelegenta w osobie Premjera państwa:

Niedobór ten jest usprawiedliwiony obciążeniem podatkiem 45 zł. na osobę, gdy przed wojną, podług słów p. ministra, obciążenie to wynosiło 29 zł., — jeżeli weźmiemy pod uwagę wyczerpanie obywateli państwa 6-letnią wojną i następnie 4-letnim podatkiem inflacyjnym.

Grupa I: pozostałość kasowa na 1/1 r. b.	wynosi	97 mil. zł.
do dyspozycji w Banku Gosp. Kraj.	26 " "	123 mil. zł.
Grupa II: do dyspozycji w Banku Polskim	29 " "	
z likwidacji P. K. K. P.	20 " "	
rezerwa bilonu	52 " "	
zaległa należności podatkowe	205 " "	306 " "
Razem		429 mil. zł.

Szczegółowe dane grupy II w sumie 306 mil. złotych są umotywowane ustawą Banku Polskiego i tytułami pozycji z zastrzeżeniem, że 205 mil. złotych zaległych należności podatkowych zostaną rzeczywistą rezerwą po odebraniu jej przez stosowne urzędy podatkowe. Do tego czasu winny być zaliczone do wątpliwych należności, ponieważ mogą być wypadki, gdy ewentualnego podatku nie będzie można wyegzekwować.

Co się zaś tyczy sumy 123 mil. złotych grupy I-ej i dokonanego pokrycia wyżej wskazanego niedoboru 207 mil. złotych, łącznie 330 mil. zł., mającej swoje źródło w dochodach nadzwyczajnych, to sposób zrealizowania tej sumy pozostaje dotychczas tajemnicą, która wobec powagi sprawy wymaga bezzwłocznego

wyjaśnienia wydziału budżetowego Ministerstwa Skarbu.

Wprawdzie domyślamy się, że częściowo na ten cel został sprzedany depozyt Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej pod nazwą „Skarbu Narodowego” i zaliczona część wpływów z pożyczek zagranicznych, lecz w tym wypadku nie wolno operować domyślnikami, ponieważ cyfrowe przedstawienie niedoboru w sumie 207 mil. zł., który podczas prelekcji p. premjera bez należytych wyjaśnień, przechodził się gotówkowy remanent przychodów, państwowych w sumie 123 mil. zł., nie może być tajemnicą dla orientującego się czytelnika, a tem bardziej dla całego składu komisji skarbowo-budżetowej.

Feliks Rychłowski.

Z KOWNA.

Konferencja chrześcijańskich demokratów.

Wczoraj rozpoczęła się konferencja chrześcijańskich demokratów. Na porządku dziennym jest sprawozdanie centralnego komitetu partji, przemówienia programowe kilku ministrów-członków partji o najważniejszych zagadnieniach życia państwowego, sprawozdanie frakcji sejmowej i t. d.

Proces komunistów w Szawłach.

15 lutego rozpocznie się w Szawłach proces grupy miejscowych robotników, oskarżonych o należenie do organizacji komunistycznej i rozpowszechnianie w okręgu szawelskim literatury komunistycznej.

Dlaczego odebrano debiet „Vossische Zeitung”?

Jak już donosiliśmy, władze litewskie odebrały prawo debietu i sprzedaży gazecie berlińskiej „Vossische Zeitung” za szereg artykułów, skierowanych przeciwko Litwie.

W sprawozdaniu swem o procesie zamachowców kłajpedzkich, powyższa gazeta „przekreśliła fakty i obraziła autorytet i kompetencje sądu litewskiego”.

„Vossische Zeitung” wydrukowała obecnie komunikat, stwierdzający, że odebrano jej debiet za to, iż wykryła aferę Kutiskera, obywatela litewskiego.

Proces agentów towarzystwa emigracyjnego.

Przed kilku dniami zakończył się proces 6 urzędników miejscowych biur emigracyjnych, oskarżonych o fałszowanie paszportów i wiz, celem ułatwienia osobom, podejrzanym o różne przestępstwa, wyjazdu za ocean.

Oskarżeni znajdują się w więzieniu śledczym półtora roku.

Sąd, po dłuższej naradzie, skazał oskarżonych na półtora roku więzienia, zaliczając arezt prewencyjny.

W ten sposób oskarżeni zostali po wyroku wypuszczeni na wolność.

B. policmajster piotrogrodzki na inspekcji u b. policmajstra Tuły.

W środę przybyła do Wilna nadzwyczajna Komisja śledcza, celem przeprowadzenia śledztwa w sprawie nadużyć w Wileńskiej policji.

Z ramienia Kom. Głównej przybył desygnowany na przeciąg 2 lat, jako inspektor Ziem Wschodnich, p. inspektor Galle.

Według posiadanych przez nas wiadomości, p. Galle, jako policmajster m. Piotrogradu, niejednokrotnie osobiście „interwenjował” podczas strejków w uniwersytecie petersburskim, pozostawiając wśród młodzieży jaknajprzykrejsze wspomnienia i tytuł „rektora policji”.

Przed kilku miesiącami Wilno miało tę nieprzyjemność, widzieć p. inspektora Galle na Komisji, badającej i oceniającej konie, przysłane z Kalisza dla wileńskiej konnej policji. Z 70 kilku koni, połowa nie mogła

być niezwłocznie użyta ze względu na stan zdrowia.

Za konie płaciła Kom. Główna z górą po 900 zł., wówczas gdy według oceny miejscowych władz konie te musiałyby kosztować najwyżej po 700 zł.

P. insp. Galle uważał iż wszystko jest w porządku.

Inaczej ocenili to miejscowi posłowie, którzy, jak nam wiadomo mają zgłosić interpelację.

Wilnianom pozostaje życzenie, aby „Zw. Zawodowy b. policmajstrów rosyjskich” został, jaknajprędzej rozwiązany.

Pierwszo-rzędny **Krawiec Damski M. KORSAK**
Kalwaryjska 7-16.
Od 1 stycznia przyjmuje zamówienia ze zniżką do 50 proc.

Zatarg dziennikarzy z „Rzeczpospolitą“.

Na konwencie senjorów w Sejmie.

W dniu wczorajszym pod przewodnictwem p. marszałka Rataja odbyło się posiedzenie konwentu senjorów, na którym rozważano następujące żądania p. Korfantego, zgłoszone w imieniu wydawnictwa „Rzeczpospolita“.

1) Dopuszczenie przedstawiciela „Rzeczpospolitej“ do klubu sprawozdawców parlamentarnych.

2) Dopuszczenie przedstawiciela „Rzeczpospolitej“ do korzystania z łoża prasowej.

3) Upoważnienie przedstawiciela „Rzeczpospolitej“ do korzystania z dyarjusza, wydawanego przez klub sprawozdawców parlamentarnych.

Konwent senjorów po dłuższej dyskusji i wysłuchaniu memoriału

klubu sprawozdawców parlamentarnych pierwszego i drugiego żądania p. Korfantego nie uwzględnił, sprawa zaś trzeciego żądania została odroczone.

Wysłannikowi „Rzeczpospolitej“ przyznano jedynie miejsce na galerii ogólnej dla publiczności.

Wobec powyższych uchwał klub sprawozdawców parl. zebrał się na nadzwyczajne walne zgromadzenie, na którym zapadła następująca rezolucja.

„Klub sprawozdawców parlamentarnych wzywa wszystkich kolegów pod rygorem organizacyjnym do zastosowania wobec współpracowników „Rzeczpospolitej“ ścisłego bojkotu zawodowego i towarzyskiego“.

Uchwała Syndykatu Dziennikarzy w Warszawie w sprawie p. Nowaczyńskiego.

Wczoraj donosiliśmy, iż Syndykat dziennikarzy w Warszawie potępił p. Nowaczyńskiego. Dziś podajemy treść uchwały w tej sprawie, która brzmi, jak następuje:

Zarząd Syndykatu dziennikarzy warszawskich rozpoznawał na posiedzeniu w dniu 12 b. m. pismo p. Adolfa Nowaczyńskiego z dnia 28 grudnia 1924, w którym ten zgłosił swe wystąpienie z Syndykatu.

Z uwagi, że dziennik „Rzeczpospolita“ już w dniu 24.12.1924 zapowiedział nowelę p. Nowaczyńskiego i druk jej rozpoczął po Nowym Roku, dalej z uwagi, iż wszelka współpraca w wydawnictwie tem została przez organizację dziennikarską w Polsce wstrzymana w obronie dawnego zespołu redakcyjnego, w którego skład wchodził także p. Nowaczyński,

wreszcie z uwagi na paragraf 4 statutu Syndykatu, który zobowiązuje wszystkich członków do solidarnej obrony interesów Syndykatu i stanu dziennikarskiego —

zarząd Syndykatu dziennikarzy warszawskich, przyjmując do wiadomości treść listu p. Nowaczyńskiego stwierdza jednocześnie, że popełnił on wykroczenie przeciw etyce koleżeńską i dopuścił się naruszenia interesów organizacji dziennikarskiej, której był członkiem.

Następują podpisy prezydium i członków zarządu: Zdzisław Dębicki, Wł. Bazylewski, Z. Sachnowski, M. Grzegorzczak, Zofia Osbergerowa, J. Czemiński, H. Wierzyński, W. Trzebiński, Roman Pilarz.

KRONIKA.

Sobota
24
Styczeń

Dziś — Tymoteusza.
Jutro — Nawr. św. Pawła.
Wschód słońca — g. 7 m. 30
Zachód „ — g. 4 m. 06

MIJSCOWA.

— **Próbny alarm wojskowy w Wilnie.** Komisarz Rządu na m. Wilno podaje do wiadomości, że w najbliższym czasie w Wilnie odbędą się 3 alarmy próbne, zarządzane przez władze wojskowe. Alarmy te rozpoczną się od trzech wystrzałów armatnich w rejonie koszar Rafałowskich przy ul. Wilkomierskiej oraz od sygnału „alarm“, który będzie odegrany na ulicach miasta przez trąbaczki. Wzywa się mieszkańców miasta do zachowania zupełnego spokoju.

— **Elektryczność na ul. Wilna.** Począwszy od marca b. r. wydział techniczny magistratu ma przystąpić do ustawiania na ulicach miasta trzystu kilkudziesięciu lamp elektrycznych.

Przedewszystkiem mają być uwzględnione ulice śródmieścia dotychczas niedostatecznie lub całkowicie nie oświetlane jak zauł. Ignacowski i t. p.

— **W sprawie nadużyć w policji.** Energicznie prowadzone przez nadkomisarza Janczewskiego i Kopnopkę śledztwo w sprawie nadużyć popełnianych w I-ym komisariacie P. P. doprowadziło dotychczas do osadzenia w więzieniu: komisarza Szolca, st. przodowników Rynkiewicza i Tomkowitza oraz przodownika Kulakowskiego. Wszyscy wymienieni pełnili służbę w I-ym komisariacie.

Z pośród cywilnych aresztowany został niejaki Sznajder, piekarz na Zarzeczcu, który był pośrednikiem w ściąganiu łapówek za umarzenie spraw wszczętych przez nieuczciwych policjantów. Sznajder niedawno stał się szczęśliwym posiadaczem kamienicy przy ul. Kaiwaryjskiej.

Ostatnio władze śledcze w związku z tą sprawą aresztowały również st. przodow. V-ego komisariatu, Witkowskiego.

Śledztwo toczy się w dalszym ciągu.

— **Ku uwadze przedsiębiorców.** Na ostatnim posiedzeniu zarządu Biura Funduszu Bezrobocia skonstatowano, iż wielu przedsiębiorców uchyla się od wpłacania składek ubezpieczeniowych od bezrobocia.

Narazie postanowiono ukarać opornych właścicieli 25 firm.

Dotychczas regularnie wpływają składki od 161 zakładu pracy, które wpłaciły już 10.434 zł. 81 gr.

Przypominamy, że stosownie do ustawy, do opłacania składek assekuracyjnych zobowiązani są właściciele zakładów przemysłowych i handlowych, zatrudniających powyżej 5 robotników, względnie pracowników.

Składki wynoszą 2 proc. od wynagrodzeń, z czego 1½ proc. wpłaca przedsiębiorca, zaś pół proc. robotnik (pracownik).

— **Cennik tytułowy.** Na ostatnim posiedzeniu cennikowym w wydziale zaopatrywania wprowadzony został do cennika detalicznego następujący cennik na wyroby tytułowe: papierosy Kairo sztuka 10 gr., Pani—6 gr., Egipskie i Sapho—5 gr., Ergo, Monaco, Medjum—4 gr., Klub, Sejmowe, Kadi, Fervor, Prezydent—3 i pół grosza, Damskie, Giewont i Markiza—2 i Cow-boy, Caporal, Lecz, Mazur—2 gr., Junak, Orzeł, Cud—1.6, Yankes 1 i pół gr., Wanda 1 gr. Tytoń fabryk państwowych: Kir—100 gr. 6 zł., macedoński najprzedn.—4 zł., Ksanti—50 gr. 250 zł., Janosik, Królewski, Monopol, Wschodni, Favoryt—2 zł. Najprzedn. turecki 25 gr.—80 gr., przedni turecki 60 gr., średni turecki—48 gr., machorka—34 gr.

— **Zebranie.** Dn. 25 stycznia o godz. 3 po południu w domu № 1, przy ulicy Mostowej, odbędzie się ogólne zebranie Związku właścicieli

drobnych nieruchomości m. Wilna i okolic, gdzie odbędą się wybory komisji rewizyjnej, informacje o wykupie ziemi czynszowej i kontraktowej, oraz wolne wnioski. Wstęp na zebranie za okazaniem legitymacji członkowskiej. Zapisy członków przyjmują się w Zarządzie Związku ni. Archanielska № 12, każdego dnia od godz. 4 do 8 wieczorem i udziela się informacje, oraz przy wejściu na zebranie.

Teatr Wielki

Dziś

Karnawał królewski

opierka-revue Nelsona
z W. Kawecką.

Początek o 8 w.

Jutro w sobotę **premiera**
AIDA

opera Verdięgo z J. Krużanką.
Początek o godz. 8 wiecz.

W niedzielę 25 stycznia o g. 8.30 pp.

Hrabina Marica.

opierka Kalmana z W. Kawecką.
Ceny niższe.

Teatr i muzyka.

„Wielka księżna i chłopiec hotelowy“. Teatr Polski w satyrze pod wyższym tytułem zyskał sztukę niezmiernie kasową, to też „Wielka księżna i chłopiec hotelowy“ graną będzie codziennie od niedzieli włącznie.

„Pan naczelnik, to ja“. W bawrowej farsie francuskiej Monsye'a „Pan naczelnik, to ja“, nie należy szukać logiki, ani zagadnień poważnych, lecz tylko rekomenduje się posłuchania tych przekomicznych sytuacji i wydarzeń tym, którzy chcą w ustawicznym śmiechu bez troski spędzić wieczór. Premjera w poniedziałek. Główne role w tej farsie grają: pp. Wyrwicz, Kurnakowicz, Purzycki i Wollejo, oraz pp. Jaroszewska, Jaworska i Jasłńska.

Z operetki. Dziś ostatnie przedstawienie „Karnawału Królewskiego“, przed zejściem na czas dłuższy z repertuaru.

Premjera „Aidy“. Nieodwołalnie w sobotę, po próbach mozolnych i długich przygotowaniach, Teatr Wielki wystawia „Aidę“. Będzie to pamiętnym czynem naszego Teatru, że w tak trudnych dla Teatru czasach nie szczędził kosztów i pracy, aby Wilno ujrzało po raz pierwszy w swoim stałym Teatrze „Aidę“. Obsada ról głównych jest podwójna: Aidę splewają na zmianę pp. Krużanka i Zamorska, Rademesa pp. Perkowicz i Bedlewicz, Amneris pp. Pastówna i Skowrońska, Areykapłana p. Wraga. Amonatra — p. Krugłowski, który jednocześnie wyreżyserował tę operę. Kostjumy i rekwizyty wyszły z pracowni własnej Teatrów Wileńskich. Stronę malarską widowiska wykonano pod kierunkiem E. Karnieja. Dyrygować będzie trzema pierwszymi przedstawieniami „Aidy“ utalentowany kapelmistrz opery warszawskiej p. Tadeusz Mazurkiewicz. Przygotował muzycznie operę nasz stały kapelmistrz p. Jarosław Leszczyński.

Popołudniówka szkolna. W niedzielę w Teatrze Polskim po raz pierwszy wystawioną będzie świetna komedia M. Bałuckiego „Radcy pana radcy“. Początek o g. 4-ej pp. Ceny miejsc najniższe.

„Hrabina Marica“ jako **popołudniówka.** W niedzielę o g. 3 pp. graną będzie, stale zapelniająca widowiska, doskonała operetka Kalmana „Hrabina Marica“. Będzie to jeden z ostatnich występów p. W. Kaweckiej. Ceny niższe.

„Czerwony kapturek“ i **Ninka Wilińska.** Wielkie zainteresowanie wśród najmłodszej publiczności budzą zapowiedziane na dzień 1-go i 2-go lutego widowiska w Teatrze Wielkim, na które złożyły się występy uroczej Ninki Wilińskiej, która

obok swych starszych kolegów pp. Grabowskiej, Godlewskiej i Wyrwicz ukazuje się jako „Czerwony kapturek“, jako „Pucybut“, oraz w swej kreacji, która podbiła Warszawę—jako „Jackie Coogan“

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— **Zamach samobójczy.** Wczoraj o godz. 10 wiecz. usiłowała pozbawić się życia Helena Imperowicz. zamieszkała przy ul. Popławskiej 52. Desperatka wypila znaczną ilość esencji octowej.

Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego, po doraźnej pomocy, umieścił J. w stanie ciężkim w szpitalu Św. Jakóba.

— **Napad na ulicy.** Wczoraj o godz. 5 m. 30 pp. na przechodzącą przez ul. Wilkomierską p. Jadwigę Początkowską w pobliżu domu nr.16 napadł jakiś nieznajomy, który wyrwał jej portfel skórzany, zawierający dokumenty i w gotówce 70 złotych i zbiegł.

— **Kradzieże.** Z mieszkania p. Jana Steckiego (ul. Ciasna 18) skradziono biżuterję, wartości 250 zł.

— Z przedpokoju mieszkania p. Marji Muntuć (ul. Kościuszki 7) niewykryci sprawcy skradli bieliznę, wartości 500 zł.

— **Mowsza Zarecki,** zamieszkały przy ul. Antokolskiej Nr 33 zawiadził policję, iż skradziono mu z szafy srebra, wartości 500 zł. O popełnienie kradzieży poszkodowany podejrzewa robotnika Kornilowa, zamieszkałego przy zaułku Dęboczymym 2, który w tym czasie przeprowadzał roboty w mieszkaniu.

Z PROWINCJI.

— **Tajemnicze sylwetki.** Dn. 18 m. b. o g. 22 pełniący służbę wartowniczą w majątku Janowie gm. Tumłowickiej żołnierz K. O. P. za uważył około mieszkania por. Nowakowskiego dwóch podejrzanych mężczyzn.

Wezwani przez żołnierza nieznajomi poczęli strzelać i wreszcie zbiegli. Zarządzone poszukiwania konkretnych wyników nie dały.

— **Ucieczka policjanta do Litwy.** Dn. 20 m. b. posterunkowy policji granicznej, Wiktor Uściłło zwolniony ze służby, o czym został powiadomiony piśmiennie, zbiegł do Litwy w umundurowaniu. Uściłło przekroczył granicę na odcinku II-ej kompanii granicznej.

— **Śmierć pod kołami pociągu.** Na stacji N. Wilejka w czasie gdy pociąg już ruszył usiłował wskoczyć do wagonu robotnik Józef Szumski. Skok był tak niefortunny, iż Sz. dostał się pod koła. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu.

— **Pożary na wsi.** We wsi Prońskie, gm. Podbrzeskiej, z niewyjaśnionej przyczyny powstał pożar, który pochłonął dom mieszkalny oraz chlew Władysława Zakrzewskiego. Straty wynoszą 5000 zł.

— **Wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem** wybuchł pożar we wsi Cepieliszki, gm. Twerskiej splonęły: dom mieszkalny, chlew, stodoła, krowa i dwoje cieląt stanowiące własność Jakóba Jasuty, oraz chlew i zboże Heleny Jachto. Straty wynoszą 6.576 zł.

Z kraju i zagranicy.

Z CAŁEJ POLSKI.

— **Nowy wynalazek polaka.** Jedno z pism krakowskich donosi:

W ostatnich miesiącach wiele się mówi i pisze o teletypis, amerykańskim wynalazku, przy pomocy którego można wysyłać pisane telegramy. O wiele dalej jednak poszli nasi rodacy, por. W. L. Mieczysław Jerzy Gabrysiowie, krakowianie, którzy na swoim aparacie t. zw. „Telefonografie“ potrafili przeprowadzić wprost zamianę mowy ludzkiej w pismo maszynowe (druk). Każde wymówione słowo w aparacie bez względu na odległość zostaje chwytane przez nowy aparat i przy pomocy fal głosowych przelane zostaje na maszynę

jako druk. Podobno bracia Gabrysiowie nadesłali opis swego wynalazku urzędowi patentowemu w Warszawie, który do tej pory nie nadesłał odpowiedzi.

— **Skutki obiegu monet srebrnych.** Puszczanie w obieg monet srebrnych wywarło szczególnie dobry wpływ na Ziemiach Wschodnich gdzie ludność zaczęła w większych ilościach znosić do oddziałów Banku Polskiego srebrne rubla carskie do wymiany na srebrne złote polskie. Szczególnie duży ruch pod tym względem panuje w oddziale Banku Polskiego w Grodnie.

— **O przemiał zboża.** Komitet ekonomiczny ministrów rozpatrywał na posiedzeniu w dn. 20 b. m. spr-

wę planu gospodarczego w najbliższym okresie. W rezultacie postanowiono wnieść do ciała ustawodawczych projekt ustawy o uregulowaniu przemian zboża i gospodarki mącznej na czas przejściowy do nowych zbiorów. W związku z powyższym tematem, komitet ekonomiczny ministrów postanowił jednomyślnie zająć stanowisko negatywne wobec wniosku o natychmiastowe uchylenie ustawy o lichwie. Resztę posiedzenia wypełniły obrady nad wnioskami poszczególnych ministerstw w sprawach zamówień rządowych i poparcia żeglugi rzecznej.

— **Ożywienie w przemyśle w Częstochowie.** Według sprawozdania oddziału Banku Polskiego w Częstochowie mimo ciężkich warunków pracują prawie wszystkie fabryki i przedsiębiorstwa w większej części przez 6 dni w tygodniu. W rejonie Włocławka wszystkie przedsiębiorstwa pracują przez pełny tydzień.

— **Sowiecki statek w Gdańsku.** Do portu gdańskiego przybył wczoraj sowiecki statek „Sowiet”, lecz nic z sobą nie przywiózł z rajy sowieckiego, a załadowawszy 10.000 worków cukru polskiego odjechał. Statek ten ma pojemności 5.000 ton.

— **Walka między cyganami.** Przy szosie radzymińskiej pod Warszawą w obozie jącym taborze cyganów wynikła bójka między obozem greckim i rumuńskim, przyczem kilkunastu cyganów zostało lekko poszwankowanych siekierami i kijami, jeden zaś z nich, Jan Michej, uległ złamaniu lewego obojczyka i zwichnięciu ręki. Policja 24 komisarjatu bójkę tę zlikwidowała. Poszwankowanego przewieziono do szpitala Przemienienia Pańskiego w Warszawie. Sprawców pobicia zatrzymano. Są to: Dymitry Popadopoulos, brat jego Wasyli Papadopoulos — z obozu greckiego, oraz Fontak Kwiek — z obozu rumuńskiego.

— **9-letni chłopiec zabójcą.** We dworze Hertla w Drzewcach, w powiecie gostyńskim, bawiący tam na ferjach świątecznych 9-letni Przemysław Michałowski z Poznania wziął fuzję i nie wiedząc, że ona jest nabita, złożył się żartem do gospodyni 50-letniej Tekli Jankowskiej. Strzelba wypaliła, a nieszczęsna kobieta padła trupem na miejscu. Równocześnie odniósł ranę w rękę od tego samego strzału 8-letni brat Michałowski.

Z ZAGRANICY.

— **Będą jeszcze mrozy.** Stacja meteorologiczna w Berlinie zajęła się specjalnie zbadaniem powodów tegorocznej lekkiej nad wyraz zimy. Obecnie odpowiednia komisja zdaje sprawę i ogłasza następujące szczegóły o stosunkach klimatycznych w Europie środkowej. Przeciętna temperatura w Europie środkowej wynosi plus 5,9 st. C. O ile w odpowiednich okresach temperatura ta nie zostanie osiągnięta albo zostanie przekroczona w innym okresie czasu musi nastąpić wyrównanie. Dlatego to, zdaniem komisji — nie jest wykluczone nastanie ciężkich mrozów w miesiącu lutym. Zima tegoroczna jest najłżejszą od 100 lat. 1 stycznia 1925 r. najwyższa temperatura w Europie Środkowej wynosiła plus 13 st. C. Zdaniem komisji w lutym średnia temperatura w Europie Środkowej minus 4 st. Zima, która panowała w Ameryce, tłumaczy się przyplywem gwałtownych wiatrów. Ponieważ meteorologiczny obraz świata przedstawia się jako system splezionych fal, który ustawicznie się zmienia przeto Europa nie uniknie mrozu.

— **Powiększenie floty angielskiej.** Według „Daily Express” admiralicja angielska opracowała program, przewidujący budowę 4 no-

wych krążowników, 3 łodzi podwodnych i wielu okrętów pomocniczych.

— **Republika Kostaryka.** Rząd republiki Kostaryka zakomunikował sekretarjatu Ligi Narodów, że z dniem 1 go stycznia 1925 r. występuje z Ligi Narodów. Jednocześnie rząd republiki Kostaryka oznajmił, że wpłaca do sekretarjatu raty, zaległe w ciągu lat ostatnich.

— **Episkopat czeski przeciw nowej modzie.** Episkopat czesko-słowacki ogłosił w prasie odezwe, podkreślając daleko posuniętą niewłaściwość współczesnej mody strojów kobiecych oraz tańców współczesnych. Odezwa wzywa rodziców, aby pilnowali przestrzegania przez ich córki zasad jaknajsurowszej przyzwoitości w zakresie stroju, wreszcie odezwa potępia również urządzania wspólnych kąpielii dla obu płci.

— **Dąbal i Borow.** Trybunał w Zagrzebiu otrzymał z Moskwy telegram, proponujący, że międzynarodówka chłopska, na miejsce Dąbala, któremu odmówiono pozwolenia na przyjazd do Jugosławji, gotowa jest wysłać do Jugosławji Borow, jako świadka w sprawie Radicza. W związku z powyższym władze centralne wydały polecenie, by Borowowi również odmówiono wjazdu do Jugosławji.

— **Nowy grób Faraonów.** Z Kairu donoszą, że amerykańska ekspedycja archeologiczna odkryła w pobliżu Piramid grób dynastji królewskiej, starszy od grobu Tutankhamensa.

Banda dywersyjna zlikwidowana.

Herszt Lis i jego towarzysze w rękach policji.

Z Wilejki donoszą o ujęciu krwawej bandy dywersyjnej dokonywują-

cej na terenie powiatu wilejskiego zuchwałych napadów.

Policja tym razem ujęła 32 osoby na czele ze znanym i oddawna poszukiwanym hersztem bandy, Lisem.

Niemal wszyscy schwytni przynależni do winy.

Krwawych sowbandytów przekazano do dyspozycji sędziemu śledczemu.

Wilejka i jej okolice mogą obecnie odetchnąć swobodniej.

Rozmaitości.

Damy haremowe w walce wyborczej.

Grupa dam haremowych w Egipcie wzięła udział w ruchu wyborczym, podając swoim przykładem także inne Egipcjanki. Nie zawahały się one opuścić haremu, aby ku oburzeniu prawowiernych uprawiać propagandę nacjonalistyczną.

Jedną z przywódczyni tego egipskiego ruchu kobiecego, Esther Fuhmy Wissa, zwołała nawet niedawno w Kairze wielkie zgromadzenie, na którym wygłoszono płomienne mowy na rzecz wyboru nacjonalistów. Zgromadzenie to było politycznie nadzorowane a wzięło w niem udział wiele zwołowanych kobiet. Poszczególne mowy były owacyjnie przez uczestniczkę zgromadzenia przyjmowane, przyczem obrady zakończono demonstracją na rzecz Zaghulapasy.

Dzienniki londyńskie nie ukrywają bynajmniej, że ten wpływ kobiet, walczących o sprawę narodową, odbije się na wyniku wyborów, jakkolwiek kobiety egipskie prawa głosowania dotychczas nie mają.

Redaktor Józef Batorowicz.

Dr. W. Legiejko

Choroby wewnętrzne. Spec. płuc i żołądka. Przyjmuje od 9—11, 6 1/2—7 1/2 wiecz. Ul. Ad Mickiewicza 21, m. 1.

KINO-TEATR „**HELIOS**”
ul. Wileńska 38.

I. Biblijna. 6 akt. Film potęgi miłosierdzia **Stwórcy** wszechświata. Mojżesz. Wyzwolenie. Przejście przez Morze Czerwone. Nadanie „X przykazań”. Złoty cielec. Wakcha-

DZIESIĘCIORO PRZYKAZAŃ w 2-eh epokach — 14 aktów w jednym seansie.

II. Nowoczesna. Wielki eroiczny dramat w 8 aktach z życia współczesnego i rozgrywa się w 1924 r. w San-Francisco. Kto nie widział tego arcydzieła — ten nic nie widział. Początek seansów o godz. 4, 7 i 9.30 wiecz.

KINO-TEATR „**Piccadilli**”
UL. WIELKA 42.

KINO-TEATR „**POLONJA**”
Mickiewicza 22. Dyrekt. G. Slepjan

Wybitna sensacja!
Obraz złotej serji!
„Pathe Nord”

TAO, DUCH ZIEMI

dramat sensacyjno salonowy w 7 akt. Rzecz dzieje się w Paryżu i w Indjach. W roli głównej premjowana piękność gwiazda teatru „Komedji Francuskiej” **Huguetta Duflos.**

ZAKŁADY PRZEMYSŁU BUDOWLANEGO

„STANISŁAWÓW”

KSIĘCIA JANA DRUCKIEGO - LUBECKIEGO

polecają po cenach konkurencyjnych

znane ze swej doskonałej jakości wyroby

SPECJALNIE CEGŁĘ i KAFLE

Oferty loco wagon każda stacja odbiorcza.

Adres: Grodno, Zakłady „Stanisławów”. Telefon 51 157

„Pomnij o książce, gdy ci los szczęścia udziela,
a pewno w nieszczęściu znajdziesz przyjaciela.”
(Niemcewicz).

Wypożyczalnia Książek

„Wileńskiej Książnicy Nowości”

Jagiellońska 9, m. 1. Telefon 683.

Czynna od 11—18 bez przerwy. Kaucja w gotówce lub w książkach. Najnowsza beletrystyka polska, francuska i t. d., lektura naukowa, szkolna i dla młodzieży nieletniej. W razie braku książki beletrystycznej, zakupuje się natychmiast na żądanie abonenta.

Na miejscu można korzystać z Encyklopedji powsz. i Dziennika Ust. R.P.

Zawiadomienie.

Niniejszem podajemy do wiadomości, że znana styryjska fabryka kós

Franz de Paul Schroeckenfux

w Rossleiten powierzyła nam

wyłączne swe przedstawicielstwo

na całą Rzeczpospolitą Polską.

Wobec tego wszelkie zapytania o ceny i zamówienia na **KOSY** prosimy skierowywać do nas bezpośrednio.

Cenniki i oferty wysyłamy na żądanie

Krzysztof Brun i Syn
w Warszawie, plac Teatralny.

Do 500 złotych

miesięcznie może każdy zarobić łatwo bez różnicy i nie odwołując się od swych zwykłych zajęć. Kapitału i specjalności nie potrzeba. Szczegóły wysyłamy natychmiast po otrzymaniu 1 złotego ra częściowe pokrycie kosztów w liście gotówka lub znaczkami. Adresować do firmy „**Ha-ce-wu**” Warszawa, Leszno Nr. 27. Skrzynka pocztowa 73. — Telefon Nr. 171—28 10—1

Zgubioną

koncesję na papierosy i tytoń na imię Chał Krawczyńskiej z miasta Niemenczyzna unieważnia się.

Poszukuję lokalu

z 3 pokoi z kuchnią. Wiadomość: Wileńska 15 Red. „Kur. Wil.”

PRACOWNIA

ZĘBÓW sztucznych

L. MINKIERA,

ul. Wileńska 21.

Pierwszorządny

krawiec damski

M. KORSAK

ul. Kalwaryjska 7-16

Specjalność: KOSTJUMY i PŁASZCZE.

Od 1 stycznia obstalunki są przyjmowane ze zniżką do 50 proc.